

Woronowski, Franciszek

Wokół publikacji dokumentów Kościoła

Studia Teologiczne 8, 317-318

1990

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nieraz uczynić z mariologii zamkniętą specjalizację, a kult maryjny oddzielić od całości kultu chrześcijańskiego... dzisiaj należy wyjść od rzeczywistości zawartej w źródłach i wyrazić ją przy pomocy słów, które każdej rzeczy nadają właściwe określenie".¹⁶

Ks. Pietkunowi oczywiście taki model mariologii był nieznan i jego książki nie należy oceniać tą miarą. Tym niemniej, mimo spekulatywnego charakteru, dzieło W. Pietkuna posiada swoją wartość także dzisiaj. Zdecydowała o tym przede wszystkim erudycja autora i jego zamiłowanie do spekulacji. Gdyby ks. Pietkun znał współczesną egzegezę biblijnych tekstów maryjnych, jego książka mogłaby być dalej podręcznikiem mariologii. Ponieważ jednak jest to niemożliwe, stanowi ona jedynie przykład poziomu mariologii lat pięćdziesiątych w Polsce. Jest to ta sama nauka wiary o Maryi, którą Kościół wyznaje na przestrzeni wieków.

WOKÓŁ PUBLIKACJI DOKUMENTÓW KOŚCIOŁA

Dokumenty nauki społecznej Kościoła, Redakcja: ks. Marian Radwan SCJ, O. Leon Dyczewski OFM Conv., Adam Stanowski, Rzym-Lublin 1987, Część 1, s. 460; Część 2, s. 456.

Wydany przez Fundację Jana Pawła II i Polski Instytut Kultury Chrześcijańskiej, zbiór dokumentów społecznej nauki Kościoła pod Redakcją Wydawnictw KUL jest pozycją bardzo cenną. Zebrano w niej przetłumaczone na język polski liczne dokumenty nauki społecznej i wydano w starannej formie zewnętrznej wraz z uwzględnieniem strony praktycznej.

Część pierwsza zbioru jest zaopatrzona w artykuł wprowadzający pióra ks. J. Małki pt.: *Nauka społeczna Kościoła, jej charakter i miejsce w orędziu ewangelicznym*. Zbiór dokumentów zaczyna się od encykliki o kwestii robotniczej *Rerum novarum* Leona XIII. Praktyczną stroną w wydaniu tego dokumentu jest wprowadzenie numeracji, której nie miał m.in. w zestawieniu w „*Żnaku*” (332-334), a która ułatwia korzystanie z niego i odsyłanie do niego. Ponadto w części tej zamieszczono nie tylko encykliki społeczne, lecz także *Konstytucję duszpasterską o Kościele w świecie współczesnym (Gaudium et spes)* i *Deklarację o wolności religijnej (Dignitatis humanae)* Soboru Watykańskiego II, *Przemówienie i Orędzie na Światowy Dzień Pokoju 1973*. Część ta stanowi zatem zbiór najistotniejszych dokumentów społecznych Kościoła, poprzedzających pontyfikat Jana Pawła II.

Część druga zbioru zaczyna się od *Orędzia* Jana Pawła II do biskupów w Puebla (23 I 1979 r.), dotyczącego teraźniejszości i przyszłości ewangelizacji w Ameryce Łacińskiej. W zasadzie jest ona poświęcona dokumentom społecznym Jana Pawła II. Tylko bowiem *Deklaracja Stolicy Apostolskiej w sprawie Polski* (Madryt, 12 II 1982) znajduje się wśród dokumentów Jana Pawła II oraz dwa dokumenty Kongregacji Nauki Wiary. Pierwszy z nich to *Instrukcja o niektórych aspektach „teologii wyzwolenia”*, drugim jest *Instrukcja o chrześcijańskiej wolności i wyzwoleniu*.

Zamieszczone w dwóch częściach społeczne dokumenty Kościoła stanowią cenną pozycję. Tworzą one zbiór najważniejszych dokumentów, dotyczących problematyki religijno-społecznej. Szkoda może, że do tego zbioru w języku polskim nie dołą-

czono dokumentów Pawła VI po roku 1973. Idzie szczególnie o *Przemówienie* w nocy 25 XII 1975 r., w którym Paweł VI sprecyzował zadanie budowania „cywilizacji miłości” (AAS 68 (1976) s. 143-145). Jest ono postawieniem przed ludzkością programu w dziedzinie społecznej, gospodarczej, kulturowej i politycznej oraz ważnym ogniwem wiążącym poprzednie dokumenty z późniejszymi. Niezależnie jednak od tej luki, zebrane dokumenty stanowią pozycję wartościową i godną polecenia. Dostarcza ona nie tylko spory zasób dokumentów społecznych, lecz jednocześnie ułatwia w tym zakresie korzystanie z takich źródeł, jak np. *Acta Leonis Pontificis Maximi*, *Acta Sanctae Sedis*, *Acta Apostolicae Sedis*, *Insegnamenti di Paolo VI* i innych oraz przybliża je tym, którzy do nich nie mają dostępu. Praktyczną stroną zbioru powiększa zamieszczanie na końcu not o tekstach i indeksach, indeksu osób i nazw geograficznych a wreszcie indeksu rzeczowego. Ułatwia to korzystanie z zamieszczonych dokumentów Kościoła i odwoływanie się do nich w zagadnieniach bardziej szczegółowych.

Caritas '87. Jahrbuch des Deutschen Caritasverbandes, Freiburg 1986, s. 384.

Jest to pozycja, która ukazuje w wielu wymiarach charytatywne życie w RFN. Stanowi ona bowiem znakomity obraz charytatywnego myślenia niemieckich katolików jak i organizacji działalności na płaszczyźnie niesienia pomocy człowiekowi.

Wielu autorów analizuje w niej poszczególne dziedziny współczesnego miłosierdzia chrześcijańskiego w świetle zagrożeń człowieka i możliwości przyjscia mu z pomocą. Uwaga autorów skupia się na zagadnieniach polityki socjalnej i pracy społecznej, na problemach dzieci i młodzieży współczesnej, rodziny oraz zdrowotności i uspołecznienia, na zagadnieniach pomocy ludziom niepełnosprawnym i uzależnionym, w trudnej sytuacji bytowej i kryzysach różnymi sytuacjami spowodowanych, starcom. Autorzy poświęcają również uwagę potrzebom ludzi w świecie, przygotowaniu pracowników do społeczno-charytatywnej działalności wśród ludzi i innym formom świadczenia światu miłosierdzia przez Kościół współczesny. Problemy te są poruszane na konkretnym podłożu, w sposób przejrzysty i z ostrością ich zarysowań.

Z kolei książka przynosi systematycznie zestawione informacje o działalności w poszczególnych diecezjach. Zarysowuje w ten sposób bardzo wyraźny obraz pracy i planowania w całym kraju. Obraz ten wskazuje na zaangażowanie w miłosierdzie czynne jako istotny czynnik chrześcijaństwa. Obraz ten uzupełnia i uwypukla informacja i opisy działań ukierunkowanych oraz zespołów specjalistycznych.

Książka poświęca również miejsce historii działalności charytatywnej. Część ta ma charakter mobilizujący i jednocześnie ukazujący korzenie, z których wyrasta współczesny duch działalności charytatywnej.

Książka przynosi wreszcie bardzo obszerną bibliografię z dziedziny społeczno-charytatywnej. Jest to bibliografia szczegółowa i usystematyzowana według różnych dziedzin miłosierdzia.

Książka jest przewidziana dla potrzeb katolików niemieckich. Przemawia zatem do nich językiem konkretnym z życia Kościoła w Niemczech. Jest jednak niezwykle aktualna dla katolików w każdym innym kraju i w naszej ojczyźnie. Pomijając cechy właściwe poszczególnym społecznościom, wszyscy jesteśmy powołani do miłosierdzia czynnego i potrzeby ludzi są wszędzie podobnej natury. W sytuacji tworzenia w naszych diecezjach Parafialnych Zespołów Charytatywnych, zdobycze i organizacja działalności charytatywnej katolików niemieckich są znakomitym doświadczeniem. Zaznajamianie się z nimi może być dla nas pożyteczne, pomagające